

תיקוני עירובין

גליון שאלות הלכתיות

המתחדשות מידי שבוע בבדיקת העירובים השכונתיים

עירובין למעשה
עיון | שימוש | כשרות

מוקד העירובין
בארץ הקודש
054-84-833-20

גליון מס' 334
אלול תשפ"ב

חוט שקשור לברזל המחובר לחוץ לעמוד

מחובר מהצד החיצוני של העמוד. במצב כזה תלוי איך קושרים את החוט, יש מקרים שהעבירו את החוט על העמוד ממש ואח"כ כרכו אותו לברזל, ואז הוא עובר על העמוד. אבל יש מקרים שהחוט מגיע מהכיוון של הברזל, ואז הוא נכרך סביב לברזל מהצד, ואינו מעל העמוד. דבר כזה פוסל מעיקר הדין, וחייבים לתקן אותו, אלא שבמוקד העירובין אומרים להם שלא יתקנו את החוט בלבד, אלא יתקנו את ראש העמוד, או יחליפו את העמוד, כיון שיש לחשוש שבהמשך הזמן יחזרו על הטעות הזו, ואז לא יהיה שוב מישהו שישים לב לשינוי הפוסל. הרבנים קיבלו את הדברים, וביקשו תכנית מסודרת להקמת עירוב תקין.

המשה ישובים שעומדים לסדר את העירובין מחדש

בימים אלו אנו עוסקים בעריכת תכנית לחמשה ישובים, שבכל ישוב מתוכם יקימו בעז"ה כמה עשרות עמודים חדשים, כדי להגיע לרמת כשרות מינימלית, ויהיה תיקון והצלה לכל המושב, ולא לפי הנופשים שאינם יודעים לברר. [אמנם למי שיועד לברר ולקיים, ניתן להסביר שלא ראוי לבני משפחתו לסמוך על העירוב אף כשנעשה ע"י מומחים, מפני שבהם נדחקים להקל בדינים מסוימים כפי שהתקבל להורות לישובים, ולמשפחות חרדיות יש להקפיד על כשרות יותר טובה, שבהרבה ישובים אי אפשר להגיע אל רמה זו].

יום העיון המיוחד להלכות עירובין

התקיים במושב בית חלקיה

בתחילת ימי בין הזמנים התקיים בס"ד יום העיון הגדול להלכות עירובין, בבית הכנסת המרכזי במושב בית חלקיה, בהשתתפות רבנים ועשרות תלמידי חכמים, אשר באו לרכוש ידיעה בהלכה למעשה בעירובין. ביום העיון התקיים סדר לימוד בחוברת החדשה "עירובין למעשה", שבו מוזכרים עיקרי ההלכות הנוהגים בזמנינו, ערוך בצורה ברורה וקצרה, בשילוב תמונות להמחשה. המשתתפים גדשו את בית המדרש, ועסקו בלימוד ההלכות. לאחר מכן התקיים שיעור בליווי שקופיות, ובו עסקנו בהבנת הדברים עם סקירה כללית על צורת העשייה בעירובים בזמנינו, וגם בשילוב סיפורים מהשטח, מבדיקות של ישובים ועירובים רבים ברחבי הארץ.

בוחקים את העמודים בסיוור בבית חלקיה

הציבור השתתף עם שאלות מחכימות, והשבנו והסברנו לבאר מה אנו רואים ברחובות שעושים לחיים וחוטים, מדוע ביישובים לא עושים לחיים אלא רק עמודים, ומהי המשמעות של עירוב מהודר שיש בו גם עמודים וגם לחיים. האם ברחובות שלנו יש דין רשות הרבים, מה החומרא של הבהישים בירושלים בענין שישים ריבוא, והאם זה שייך גם ברחובות בני ברק שהיא חלק מגוש דן. וכן עוד מגוון הלכות מעשיות.

סיוור בשדות המושב והקמת עירוב ביהד בחצר בהכנ"ס

לאחר השיעור יצאנו אל שדות המושב לראות את העירוב מקרוב, למשש את העמודים ואת החוטים, להבין היטב את ההלכות באופן המעשי ביותר. לאחר מכן חזרנו אל חצר בית הכנסת, ועבדנו להקים עירוב בעצמינו. התחלנו בהבנת הפירצות, מתי אומרים דין עומד מרובה, ומתי לא [ק"ן זוית, סילוק מחיצות, יותר מ'י, ועוד]. השתמשנו בערכה החדשה של מוקד העירוב להקים עירוב פרקטי ומהודר, קשרנו יחד את החוטים לקירות ולעצים, הוספנו לחיים לכל מקום שצריך, עד שיצרנו היקף מצוין המחבר בין בית הכנסת למבנה שממולו, ובכך למדנו כיצד כל אחד יכול

בין הזמנים עמוס בעבודה עם שמחה בזכות העצומה

בס"ד אנו מסיימים את ימי בין הזמנים של חודש אב תשפ"ב, עם מאמץ רב יחד עם שמחה עצומה, הגענו בימים אלו לארכה ולרחבה של הארץ, אבל לא מתוך טיול של הנאה, אלא מתוך שליחות קודש של מצוה, להיות שלוחים נאמנים לזכות עוד אלפי יהודים בשמירת השבת, ולהצילם מעוון חילול שבת ח"ו.

בחודש זה מוקד העירוב טיפל בעירובים רבים, והשיב בהלכה לשאלות מכל העולם, נתן מענה וסיוע למאות פניות של יהודים שביקשו לדעת כיצד לשמור שבת, מה מותר ומה אסור, מה לכתחילה, ומה בקושי בדיעבד, או אסור ממש. וכן רבים שתיקנו עירוב בחצר והתעוררו להם שאלות רבות בהלכה, פנו למוקד העירוב לקבל הכרעה עם עצה ופתרון פרקטי. העומס היה עצום, ואנו מודים לה' על הזכות לעמוד במשימה זו, ומתפללים שנוכח עוד שנים רבות לזכות את הרבים בכל חלקי התורה.

הקמת עירוב עם הערכה החדשה בחצר בית בחו"ל

במקביל גם היו שנעזרו באמצעים של מוקד העירוב, בשליחת צוות שיקימו עירוב למתחם לקבוצות שלא סמכו על העירוב בשישבו, וביקשו ממוקד העירוב שישלח את הצוות המיוחד לסדר להם עירוב במתחם ששהו בו, במקומות מגוונים ברחבי הארץ, משדמות מחולה ועד מצפה יריחו, בטחה בדרום ועד זכרון יעקב ועוד.

עשיית עירוב עם הערכה בחצר בחו"ל

כמו כן היו משפחות שהשתמשו בלחיים של הערכה החדשה להקמת עירוב, ואף אירע דבר מיוחד, שמשפחה שנסעה לחו"ל למקום שאין בו עירוב כלל, ביקשה לקחת מהערכה עימה, כדי להקים שם עירוב בחצר. דבר זה אינו פשוט, להעביר את הלחיים במטוס. לשם כך הם הביאו מזוודה גדולה שתתאים למידות הלחיים, עטפו אותם והצליחו להעביר אותם עם החבילות. כשהגיעו לשם הם פעלו על פי דף ההוראות, שלחו תמונות של העירוב שהקימו, ולפני שבת קיבלו אישור שהעירוב הוקם כהלכה. שמחתם היתה רבה עם המבצע שהצליח, ועם הזכות הגדולה בשמירת השבת.

כמובן שאין צורך להתאמץ להגיע לחו"ל כדי לשמור שבת, אפשר לעשות זאת גם כאן בארץ, אבל גם בארץ יש מקומות שלצערנו חייבים להקים עירוב לחצר, ובלי זה אסור לטלטל, וזה הדבר שלא כולם יודעים. יש שחושבים שרק בחו"ל יש מקומות בלי עירוב, בארץ מסתמא יש בכל מקום. אך המציאות היא לא כך, ובהרבה מקומות.

לא מספיק שהחוט אחורי הבית שלם, שינוי אחד ביישוב פוסל!

בימי בין הזמנים היינו עסוקים גם בכמה ישובים שפנו אלינו בבקשה לעשות תיקון יסודי לעירוב, לאחר שעוררו אותם לכך שהעירוב לא במצב טוב. האמת היא שהרבנים ידעו שהמצב לא כל כך טוב, אבל לא ירדו לחומרת הדבר, שאם חוט אחד לא טוב אין עירוב כלל בשום מקום ביישוב! אי אפשר להסתפק בכך שאני שומר על החוט שאחורי הבית שלי שלא יקרע, אלא צריך שכל החוטים והעמודים שבכל המושב יהיו שלמים וכשרים. כי אנו צריכים שיהיה היקף מחיצות מושלם, וכיון שהעירוב לא מקיף לי את הבית מכל ארבעת הצדדים, אלא רק צד אחד שלו עובר אחורי הבית, והסגירה כוללת את כל המושב, אפאין לו דין עירוב כלל. וכידוע לא רק חוט קרוע פוסל, אלא יש עוד הרבה הלכות שצריכים לעשות בעירוב. במהלך הבדיקות היו עשרות מקרים והלכות שאי אפשר להביא כאן את כולם, אלא נביא דוגמא קטנה שתלמד אותנו לפחות קצה של חוט מהעירוב.

באחד מהיישובים ראינו את החוט, אבל בקצה של החוט, במקום שמתחבר לעמוד היה שינוי קטן. בסה"כ הברזל שמחזיק את החוט היה

לא עשו מברזל מכופף, אלא עשו אותו משני חתיכות מולחמות בצורה שהישיבה של החוט גבוהה בכמה סנטימטרים מהעמוד, שזה גם סיבה שהחוט יכול לצד כשהברזל יתעקם].

האברכים קצת נהנו מהאתגרים, למדוד כל עמוד ועמוד האם החוט מעליו, אבל בסופו של סיום הם תמחו מאוד, למה לעשות עירוב כזה גבולי, אחרי שכבר משקיעים, כדאי להשקיע בעבודה מקצועית ונכונה, והעירוב יהיה אחרת לגמרי. וזה באמת דבר שחשוב ללמוד ממנו, להשקיע היטב בעשיית העירוב שיהיה ע"י מומחים לעירובים מוסמכים, ולא לעשות סתם ע"י מסגר או בעל מלאכה אחר, כי פעמים רבות הבעל מלאכה עושה שינוי קטן שהוא משמעותי מאוד להלכה, ואחר כך כבר קשה לשנות וכל העירוב נשאר לתמיד במצב בעייתי.

מרן חכם שלום כהן זצ"ל בירך ואמר שנגיע לכל הישובים

אבלים וכואבים יחד עם כל בית ישראל, על פטירתו של מרן החכם שלום כהן זצוק"ל, שהעמיד תלמידים רבים בתורה וביראת שמים, והנהיג בשנים האחרונות ציבור גדול של בני תורה, זכינו גם אננו לבוא לפניו עם המפעל הגדול "מוקד העירוב" לחיזוק העירובים בכל ארץ ישראל. אחת מהפעמים היה בתחילת פתיחת מחזור השיעורים המיוחדים ללימוד דיקת עירובים הלכה למעשה, הבאנו לפניו את המצב בעירובים בעירי פרספריה, ומרן תמך מאוד ביזומה ללמד את ההלכות של עירובין, והאריך לספר על לימודו את מסכת עירובין, וכיצד נבחן עליה, וראינו שהענין מעורר אצלו שמחה רבה.

לאחר תקופה כאשר ערכנו "חודש העירוב" לפני כשנה וחצי, שבו יצאו בוגרי השיעורים לבדוק את הישובים ברחבי הארץ, נכנסו שוב עם הרעיון וסיפרנו על הידיעות שרכשו משתתפי השיעורים, ושוב הוא שמח מאוד, והעריך את ההשקעה, ובירך שנצליח לעורר את כל הישובים והמקומות לעשות עירוב כהלכה.

כעת אשר הסתלק מעימנו מרן זצ"ל, אנו ממשיכים את ברכתו להגדיל את מסגרות השיעורים בהלכה למעשה, להוסיף עוד ועוד אנשים שיודעים לקיים דיני עירוב כראוי, לעשות עירוב מהודר, ולהשתדל שיהיה כשר גם לדעת מרן, וכנגד זה להימנע מלטלטל כאשר העירוב אינו מהודר. זכותו של מרן תעמוד לנו ולכל המצטרפים לשיעורים, לזכות לדעת את התורה ולקיימה כראוי, ולזכות את הרבים בשמירת השבת.

מרן החכם שלום כהן זצ"ל מברך להצלחת הפעילות

לדעת לעשות עירוב כהלכה, אך הדגשנו שחשוב לברר על כל ספק, ולשאול על כל הלכה, כדי שנעשה כהלכה ללא מכשול ח"ו.

בסיום המעמד, עשרות משתתפים שעד היום ידעו רק מושגים עמומים בסיסיים ביותר, הרגישו פתאום שהעירוב הוא דבר כל כך פשוט וברור, שגם הם יכולים לבנות אותו כשיצטרכו. והביעו את תודתם והערכתם המיוחדת לפעילות שמוקד העירוב משקיע בכל הכיוונים.

בהרכת עשיית העירוב בחצר בהכ"ס בבית חלוקה

שינוי ניכר בציבור שיש מלאכה נוספת בידי שבת

הגאון רבי דוד הרשלר שליט"א, פתח בהוקרה למוקד העירוב על המודעות שהכניס בציבור בעניני העירוב. אני בודק את העירוב בעיר ביתר במשל כשלושים שנה, ועד לפני כחמש עשרה שנים זה לא ענין כמעט אף אחד, לחלק מהציבור היה ל"ח מלאכות שבת, ולא ל"ט מלאכות, מלאכת הוצאה כאילו לא היתה, כי לא היה מודעות בכלל למלאכת הוצאה, לא היה התענינות בכלל, והכל היה מובן לציבור מאליהם שאפשר לטלטל בלי שאלות. היום כבר יותר מודעות והתענינות, אנו רואים כאן איזה ציבור שיושב ללמוד, זה לא מובן מאליהם.

דבר שני יש לציין את המעלה של מוקד העירוב, שמי שמתעסק בשטח, מתעוררות לו הרבה שאלות, ובמוקד העירוב אפשר לקבל מענה לשאלות האלו. בעירובין מלבד הלימוד של הגמרא והפוסקים, יש חלק גדול מאוד בפרקטיקה, שזה לימוד בפני עצמו, יש הרבה הלכות שמתחדשות רק בהכרת המציאות, וגם ההלכות הפשוטות אינן מובנות בלי להיות בשטח ולראות. אחד מהרבנים בעירנו שלמד שבע שנים עירובין, אמר לי שהלימוד של עירובין מחולק, עשרים אחוז הלימוד בספרים, שמונים אחוז הלימוד בשטח.

פעם ניגש אלי מגיד שיעור ושאל, מה אתה עושה שסק כל כך מהעירוב, מה הבעיה, תשים לחי אחד בכניסה וזהו, לא צריך יותר. אני לא ידעתי איך להשיב לו, הוא לא הבין עד כמה השאלה שלו מגוחכת. וזה משום שכשנלמדים את הגמ' רואים לחי וקורה, ולא יודעים שבמציאות שלנו אין אפשרות להשתמש כלל בלחי וקורה, כמוש כתוב ברמ"א (סי' שס"ג סכ"ו) ובמשנ"ב (שם ס"ק ק"א). לכן ההתקבצות כאן חשובה כל כך לכל אחד.

בהמשך סיפר שאלות הלכתיות שהיו לו, שדורשות שימת לב מיוחדת. פעם אחת עברתי על העירוב וראיתי שהחוט עומד בגובה אבל לא בצורה הרגילה, שינוי קטן שעורר אצלי סימן שאלה, ניגשתי קרוב לעמוד, וגיליתי שהחוט נקרע, אלא שהוא לא נפל לגמרי, בגלל שהוא נתפס בעץ הסמוך, ולכן מרחוק לא היה ניתן להבחין שהעירוב נפסל. אך מי שרגיל בבדיקה והוא עירני לכל שינוי, יכול לגלות גם ע"י שינויים קטנים.

סיוור לאברכים ביישוב בשומרון עם ראשי עמודים גבוליים

בימי בין הזמנים נערכו סיוורים נוספים במקומות אחרים, ובהם השתתפו ציבור אברכים מכמה ערים. אחד מהם נערך בכניסה לעיר מודיעין עילית, השני בירושלים, ובעוד מקומות. כמו כן בתחילת חודש אב נערך סיוור ביישוב בשומרון שאין בו גדר, והם עושים עירוב מאולתר מאוד. וככל שהעירוב מאולתר, יש יותר דברים ללמוד ממנו, ויותר הלכות שנפגשים בהם, וממילא מצוי בהם גם דברים שאינם לכל השיטות, או יותר גרוע. לפני כמה שנים שהיינו ביישוב היו הרבה דברים הצריכים תיקון, כיון שהיו משתמשים בחביות וכבלי חשמל, והיה בעיה לכוון אותם תחת הכבלים כי העמודים נוטים מאוד. אמרנו לרב שצריך לעבור לעמודי עירוב דוקא, שבהם יש פחות מכשולות, והרב קיבל את הדברים ושינה הרבה מהעירוב. כעת כשבאנו ראינו את העמודים, ובכל זאת המצב לא היה פשוט.

מודיעין תל החרטום בסיוור ביישוב בשומרון

בהרבה עמודים חדשים עשו צורת וי לקשירת החוט, אבל עשו אותו בקצה העמוד ממש, וא"כ בסטיה קטנה הוא יכול להיות מחוץ לרוחב העמוד, ואפילו רק שינוי קטן בצורת הקשירה מסביב לברזל, יכול לעשות שהחוט יהיה מהצד. [וגם את צורת הוי עצמו,

השקיעו בצורת וי גרועה קרובה לקצה העמוד

חיפשת כבר שנתיים איך ללמוד את דיני הסוכה בצורה מסודרת?

כמה שנים שאתה מסתפק האם סוכתך כשרה?

כל שנה מחדש מתעוררות לך שאלות חדשות ואין לך מענה!

כעת יש לך את ההזדמנות לממש את מה שרצית

בזמן אלול הבעל"ט

יפתח בעז"ה מסלול לימוד לאברכים רציניים

ללימוד הלכות מחייצות הסוכה

מקיף ויסודי, הלכה למעשה

מדברי המשנ"ב והחזו"א, ועד הוראות פוסקי זמנינו, עם מגוון שאלות מעשיות מנסיון בבדיקת מאות סוכות

השיעורים יימסרו ע"י

הרה"ג משה אנגלרד שליט"א

לימוד עיוני + פרקטיקה הלכתית

הלימוד ערך לפי סדר השו"ע והמשנ"ב סימן תר"ל

עם תוספת הדינים האקטואליים והשאלות שהתחדשו בדורינו

שימת דגש מיוחד - שכל משתתף יבין כיצד לחשב את ההלכות למעשה

השיעורים יימסרו מידי שבוע, החל מי אלול, בשעות הערב

4 שיעורים של שעה אחת, ואתה יודע למעשה!

במודיעין עילית - בימי שלישי, ברחוב הסבא מסלובדקה

בבני ברק - בימי רביעי, בביהמ"ד "צעירים"

בירושלים - בימי חמישי, בסנהדריה ליד צומת בר אילן

השיעורים יימסרו בליווי מצגת של שירותים

וכן יחולקו דפי סיכום של השאלות והשיטות

המסיימים את המסלול בהצלחה, יצטרפו למשיבים ב"קו הסוכות"

להרשמה חייג עכשיו:

055-678-3323 / 05331-77974

לשיעורי הדרכה דיגיטליים - מכון הלכה למעשה - A532534735@GMAIL.COM

ניתן לקבל את העלון במייל כשר, לשלוח בקשה ל- A83320@GMAIL.COM